

.CSOPORTOS HITTANÁRI TANÍTÁSI GYAKORLAT

I. A tanegység alapvető adatai

A kurzus kódja	OCSHTGYN
Képzések	Hittanár-nevelőtanár (nappali), Hittanár-nevelőtanár – ELTE közismereti tanárszak (nappali)
Óraszám	heti 2 óra (26 óra/félév)
Kreditérték	3
Helye a mintatantervben	7. félév
A meghirdetés gyakorisága	évente egy alkalommal, az őszi félévben
A tantárgy besorolása	kötelező
Előtanulmányi követelmény (előfeltétel)	Pályaszocializációs gyakorlat III. (OPSZGY3N) és Didaktika (OPDDIDN)
Tantárgyfelelős	Dr. Urbán Péter (urban.peter@sapientia.hu)
Gyakorlatvezető	Dohány Edit (dohany.edit@sapientia.hu)
Gyakorlatszervező	Berki Bettina (berki.bettina@sapientia.hu)
Órarendi beosztás	Tájékozódjon a honlapon közzétett <u>órarendből</u> !
Értékelés	Gyakorlati jegy

II. A gyakorlatra való jelentkezés módja

- A gyakorlatra a Neptun rendszeren keresztül benyújtott kérvénnyel tudnak jelentkezni. A jelentkezés határideje **március 15.**
- A kurzust a kérvény elfogadását követően a tárgyfelvevési időszakban fel kell venni a Neptun rendszerben.

III. A tanegység célja

A csoportos hittanári tanítási gyakorlat célja, hogy a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra építve fokozatosan felkészítsen a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a hittan tanítására és a kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában.

Cél továbbá a tapasztalatszerzés a tanulók nevelésével-oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításáról. (vö.: 2. melléklet a 8/2013. EMMI rendelethez)

IV. A gyakorlat menete

1–2. óra	Szemináriumi foglalkozás a Főiskolán • A gyakorlat ismertetése • A hospitálás szempontjai • Követelmények	A szorgalmi időszak elején az órarendben megadott időpontban.
3–24. óra	Négy alkalommal iskolai gyakorlat • Alkalmanként 4 tanórán a vezetőtanár	A gyakorlatszervező által meghatározott időpontokban és

	irányításával közösen szervezett iskolai tevékenységek (hospitálások, csoportos konzultációk, órarészlet megtartása) • Összesen 4 órában egyéni időbeosztás szerint végzett iskolai tevékenységek a vezetőtanárral egyeztetve (pl. egyéni konzultáció)	intézményekben.
25–26. óra	Szemináriumi foglalkozás a Főiskolán • Összegzés, a tapasztalatokat összegző rövid prezentációk tartása, reflexiók	A szorgalmi időszak végén az órarendben megadott időpontban.

V. A képzésen szerezhető tudás

- Ismeretek

A hallgató

- ismereteket szerez a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokról, a Nemzeti alaptantervről és a kerettantervekről, betekintést nyer ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepébe,
- ismeri a pedagógiai folyamatok tervezésének eszközeit, lépéseit és dokumentumait,
- ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről,
- tájékozott a szakterületéhez és a tanári hivatásához kötődő legfontosabb információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban,
- ismereteket szerez a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokról,
- egyre inkább ismeri és érti a nevelés-oktatás és az értékközvetítés összefüggéseit,
- alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről,
- ismeretekkel rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséről,
- egyre inkább megalapozott tudással rendelkezik az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban,
- ismereteket szerez az alapvető értékelési és mérésmetodikai szabályokról, összefüggésekről.

- Készségek

A hallgató

- képes a megfigyelt pedagógiai helyzetek és saját pedagógiai tapasztalatai reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére,
- megfigyelései tükrében képes megfogalmazni és képviselni saját pedagógiai nézeteit,
- képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére,

- képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására,
- képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni,
- a szaktárgyi oktatás keretében alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket,
- képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására,
- képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat a konkrét céloknak megfelelően használni,
- képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban,
- képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket.

- **Attitűdök**

A hallgató

- nyitott a megismerésre, illetve a tapasztalatszerzésre, fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást,
- képes a mérlegelésre, az együttműködésre, a kölcsönösségre és az asszertív kommunikációra,
- elkötelezett a szakmai együttműködés mellett, képes segítséget kérni és elfogadni,
- betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit,
- törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére,
- érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára,
- célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóiban,
- fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást,
- Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására,
- elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett,
- reflektív módon törekszik szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére,
- kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

VI. Évközi tanulmányi követelmények

A hallgatók a félév során szemináriumi foglalkozásokon és a Főiskola által megszervezett iskolai gyakorlatokon vesznek részt (ld. IV. pont). Az iskolai gyakorlatok során tanítási órákat látogatnak, megismerik az intézményt és a tanórán kívüli iskolai tevékenységeket, konzultálnak a mentortanárral, önállóan megtartanak egy órarászletet, tanári részfeladatokat látnak el. A meglátogatott tanítási órákról hospitálási naplót vezetnek. Felkészülnek a félév végi szóbeli beszámolóra.

Iskolai gyakorlatról történő hiányzás esetén a hallgató kezdeményezi az elmaradt tevékenységek pótlását, ebben együttműködik a gyakorlatvezetővel és a gyakorlatszervezővel.

A gyakorlat során a hallgató a mentortanárral közösen vezeti az *Igazoló- és értékelőlap a csoportos tanítási gyakorlathoz* című dokumentumot, amelyet kitöltve lead a gyakorlatvezetőnek.

VII. Az értékelés módja

A hallgató teljesítményét a gyakorlatvezető értékeli az alábbi szempontok alapján:

- **jelenlét, konstruktív részvétel a szemináriumi foglalkozásokon és az iskolai gyakorlatokon**
- **a mentortanár által adott értékelés (*Igazoló- és értékelőlap a csoportos tanítási gyakorlathoz*)**
- **a határidőre leadott hospitálási naplók minősége**
 - a kidolgozás igényessége (változatos, releváns szempontok, kellő részletesség és mélység)
 - szakmai igényesség (az értékeléseknek és a reflexióknak az adott szinten elvárható szakmaisága, hozzámért terminológia)
 - formai igényesség, nyelvi minőség (igényes, áttekinthető felépítés, stílus, nyelvhelyesség, helyesírás)
- **a félévet záró szóbeli beszámoló (prezentáció) minősége**
 - a kidolgozás igényessége (változatos, releváns szempontok, kellő részletesség és mélység, az önreflexió minősége)
 - szakmai igényesség (az értékeléseknek és a reflexióknak az adott szinten elvárható szakmaisága, hozzámért terminológia)
 - formai igényesség, nyelvi minőség (igényes, áttekinthető felépítés, stílus, nyelvhelyesség, igényes prezentáció)

A hospitálási napló részei minden látogatott tanóra esetében

- A tanóra menetének rögzítése (idő, tanári és tanulói tevékenységek).
- Négy rövid reflektív esszé a tanóráról a választott 4 megfigyelési szempont szerint. Elsősorban a pedagógusra vonatkozó szempontok közül kell választani. A rövid esszék terjedelme 400–800 leütés szóközökkel.

A félévet záró szóbeli beszámoló

- **Tartalmi elemek**
 - A gyakorlat tapasztalatainak összegző megfogalmazása
 - Kiemelkedő élmények, felismerések, nehézségek
 - Reflexió a tanultakra: Milyen új tudás birtokába került?
 - Reflexió a saját pályaaalkalmasságára (rátermettség, hivatás alakulása, tanári kompetenciák stb.)
- **Formai követelmények**
 - A hallgató előadása, prezentáció vetítésével
 - Időkeret: 15 perc
 - Az előadást rövid megbeszélés követi

VIII. Ajánlott irodalom

Falus Iván (főszerk.); Szűcs Ida (szerk.) (2022): *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanulásához*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Szivák Judit (2014). A reflektív gondolkodás fejlesztése. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.

Szabó Éva, N. Kollár Katalin (2017). A tanári szerep, a vezetés és a tekintély problémái. In: *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve 3.* Osiris Kiadó, Budapest, 407–454.